

ПРВ ДНЕВЕН ВЕСНИК

НОВА МАКЕДОНИЈА

Год. 60 број 20375

Скопје, среда 29 декември 2004 година

примерок 10 ден.

необичен сексуален фетиш... Боб Тортон како неодговорен незрел, флегматичен Дедо е навистина впечатлив, а ушдодбар е Кокс како негов нервен, одговорен помошник, со збор - гласот на разумот - кој навистина шоуто.

што токму браќата Коен се потпишани како продуценти на филмот. Свкупно, „Лошиот Дедо Мраз“ ги задржува тие позитивни елементи сврзани за божиќните филмови: ни ги пренесува истите пораки, но на еден наполно ненаметлив начин.

ни пресврти, постапките на јунаците се добро мотивирани, логични, хуморот е одличен, а актерската поделба - мајсторска. Приказната е типична коеновска (лага, учени, убиство), па затоа не е за чудење

а уметнички космос

та! Затоа што, наспроти сè, ја гледаме прекрасната „Ода на радоста“ која во овој, од центрифугална лудило опасно разнебисвет, ги танцуваме нашите симпатично евтини животи! Зашто овие цветови се најлесно приемачки гласноговорници на животот! Да се биде нивни творец, да се биде покренат од раскот на мирисите, боите и формите на ова прекрасно македонско небо!

И понатаму - да се биде Живко

Поповски - агроинженер по струка и самоук сликар по вокација, од сите претходно наведени причини знаен и препознаен, допадлив и симпатизиран, јасен, разбирлив и разбран од голем дел од фигурите кои ја кроеја капата на светот на минатиот век - Буш, Горбачов, Цимерман, редица генерални секретари на ООН и, над сè, од големата сопатничка на духот и на животот - добротворката, нашата Мајка Тереза - тоа е, без никакво двоумење, мисија со покритие, попрецизно - мировна мисија како ангажман целокупното творечко битие да се стави во функција на мирот сфатен не како просто отсуство на војна, туку како комплексна категорија на сеопшти претпоставки за сестран развиток на сите аспекти на човековиот интегритет!

Ете зошто оваа изложба се отвора на десетти декември - Меѓународниот ден на човековите слободи и права. Има ли вистински мир без целосно почитување на основните права и слободи и, обратно, зар најруталните нивни кршења не се случуваат токму во ситуациите на целосно - напротив, тоа е лесно разбирлива комуникација преку згусната, збиена, концентрирана смисла како контрапункт на варијантата дека уметност е само она што тешко се разбира или делумно отсуство на мирот?

... Сето тоа во функција на, дај Боже, профетскиот карактер на коневскиот благослов:

„... Од вековно ројство мој народе идеш
но носиш ѝи в срце дар злаиен
и ѝој
ѝченицаѝа ѝвоја ѝриж ѝлод-
на ќе биде
и живоѝоѝ ѝвој...“

(Авторката е професорка на Правниот факултет)

Изданија

Борците и со збор

„Борците со пушка в рака истовремено се борци и со пишаниот збор“, потенцира Тоциновски, во својата нова книга „Гемиџиските пораки“, а ја издаде Друштво за наука и уметност од Велес (2004)

Ранко МЛАДЕНОСКИ

Книгата на Васил Тоциновски „Гемиџиските пораки“ се навраќа кон дејците од македонската книжевна историја во периодот од втората половина на 19. па сè до шеесеттите години на 20. век, и тоа кон оние кои по потекло се од Велес. Во овој труд на Тоциновски се обработуваат книжевно-историски сегменти од автори кои и се многу добро познати на литературната и на пошироката јавност, но и од автори кои се подзаборавени. Така, во книгата се приопштуваат страници за Кочо Рацин, Коле Неделковски, Ганџо Хаџи Панзов, Георги Палашев, Вестала Тимчева, меѓутоа и за помалку познати автори како што се Љубомир Весов, Илија Кушев, Александар Панов, Ѓошо П. Бојаџиев, Коце Ванов, Васил Ѓоргов, Димче Тоциновски.

Осум студии се посветени на Кочо Рацин, а овде би ги издвоиле компаративните „Рациновите хрватски врски“ и „Љубовта Раца на Рацин и Лора на Јаворов“. Неколку студии од книгата се посветени на револуционерното и на поетското дело на Ганџо Хаџи Панзов, Македонец кој со перо и со пушка в рака се бореше за слобода и правда и кој го даде својот млад живот во шпанската Граѓанска војна. Тоциновски пишува и за Македонската литературна група во Скопје од 1931 година во која, меѓу другите, членува и Коле Неделковски. „Љубомир Весов е поет на македонската модерна“, заклучува Тоциновски во студијата посветена на врските на овој македонски автор со руските поети како што се, на пример, Пушкин и Есенин. Во следната студија вниманието е насочено кон Илија Кушев, близок соработник, но и роднина на Љубомир Весов. Покрај револуционерната дејност, Илија Кушев е автор на повеќе куси раскази. Во сублимиран вид ни се предочува и животниот пат на ликовниот педагог Георги А. Палашев - борец за национални и социјални права и слободи за Македонецот. Таков борец е и Александар Панов, револуционер, новинар и по-

ет, Македонец ликвидиран во братоубиствата по софиските улици во 1922 година, а досега се познати само две негови песни. Штури податоци нуди книжевната историја и за Ѓошо П. Бојаџиев, собирач на народни умотворби од втората половина на 19. век. Мошне интересен ни се чини податокот дека фолклористичките материјали на Бојаџиев ги користел и познатиот руски славист Петар Данаилович Драганов.

Тоциновски го елаборира и прашањето за првата велешка книжарница - т.н. „Данова книжарница“, отворена во 1867 година со што во тоа време книгата станува достапна за народот. Но, и она што е создадено од самиот народ создавало и сè уште создава творечки порив кај многу наши автори. Токму тоа прашање се разработува во „Писателот пред богатството на народниот гениј“. Во книгата ни се нудат и нови страници од архивата на Вестала Тимчева. Станува збор за две папки со раскази, патописи, писма, една биографија и една повест. Особено се интересни страниците во кои се предочува интегралниот текст од биографијата на Коста Кирков, нејзин брат, еден од славните гемиџии.

Кон оваа плејада борци со пушка и со перо се приклучува и Коце Венов со својот директен ангажман во револуционерното движење, но и со книжевната дејност. Имено, Венов во 1965 година ќе го заврши својот роман со наслов „За народ загина“, еписко платно за настаните и личностите кои му претходат на Илинден. Овој роман не бил објавен, а Тоциновски врши кус преглед на неговата структура. Идентична судбина имаат и романите на Васил Ѓоргов, а ова прашање се разработува во студијата „Низ литературните страници на Васил Ѓоргов“. Станува збор за романите „Царот е гол“, „Делби“ и „Рани“, кои останале во авторовата заоставштина. За крај, во книгата ни се предочува студија со податоци за Димче Тоциновски, еден неистражуван писател, поет и драмски автор од педесеттите години на 20. век чиј живот завршува уште пред да почне - на 24 години.

„Борците со пушка в рака истовремено се борци и со пишаниот збор“, потенцира Тоциновски. Ова е книга, значи, за Македонците кои за слободата се бореле со пушка, но и со збор.

(Авторот е постдипломец на Филолошкиот факултет)

ИЗДАНИЈА

Борците и со збор

„Борците со пушка в рака истовремено се борци и со пишаниот збор“, потенцира Тоциновски, во својата нова книга „Гемициските пораки“, а ја издаде Друштво за наука и уметност од Велес (2004)

**Ранко
МЛАДЕНОСКИ**

Книгата на Васил Тоциновски со наслов „Гемициските пораки“ се навраќа кон дејците од македонската книжевна историја во периодот од втората половина на 19 па сè до шеесеттите години на 20 век, и тоа кон оние кои по потекло се од Велес. Во овој труд на Тоциновски се обработуваат одредени книжевно-историски сегменти од автори кои ѝ се многу добро познати на литературната и на пошироката јавност, но и од автори кои се подзаборавени. Така, во книгата се приопштуваат страници за Кочо Рацин, Коле Неделковски, Ганџо Хаџи Панзов, Георги Палашев, Вестала Тимчева, меѓутоа и за помалку познати автори како што се Љубомир Весов, Илија Кушев, Александар Панов, Ѓошо П. Бојациев, Коце Ванов, Васил Ѓоргов, Димче Тоциновски.

Осум студии се посветени на Кочо Рацин, а овде би ги издвоиле компаративните „Рациновите хрватски врски“ и „Љубовта Раца на Рацин и Лора на Јаворов“. Неколку студии од книгата се посветени на револуционерното и поетското дело на Ганџо Хаџи Панзов, Македонец кој со перо и со пушка в рака се бореше за слобода и правда и кој го даде својот млад живот во шпанската Граѓанска војна.

Тоциновски пишува и за Македонската литературна група во Скопје во 1931 година во која, меѓу другите, членува и Коле Неделковски. „Љубомир Весов е поет на македонската модерна“, заклучува Тоциновски во студијата посветена на врските на овој македонски автор со руските поети како што се, на пример, Пушкин и Есенин. Во следната студија вниманието е насочено кон Илија Кушев, близок соработник, но и роднина на Љубомир Весов. Покрај револуционерната дејност, Илија Кушев е автор на повеќе куси раскази. Во сублимиран вид ни се предочува и животниот пат на ликовниот педагог Георги А. Палашев - борец за национални и социјални права и слободи за Македонецот. Таков борец е и Александар Панов, револуционер, новинар и поет, Македонец ликвидиран во братоубиствата по софиските улици во 1922 година, а досега се познати само

две негови песни. Штури податоци нуди книжевната историја и за Ѓошо П. Бојациев, собирач на народни умотворби од втората половина на 19 век. Мошне интересен ни се чини податокот дека фолклористичките материјали на Бојациев ги користел и познатиот руски славист Петар Данаилович Драганов.

Тоциновски го елаборира и прашањето за првата велешка книжарница - т.н. „Данова книжарница“ отворена во 1867 година со што во тоа време книгата станува подостапна за народот. Но, и она што создадено од самиот народ создавало и сè уште создава творечки порив кај многу наши автори. Токму тоа прашање се разработува во „Писателот пред богатството на народниот гениј“. Во книгата ни се нудат и нови страници од архивата на Вестала Тимчева. Станува збор за две папки со раскази, патописи, писма, една биографија и една повест. Особено се интересни страниците во кои се предочува интегралниот текст од биографијата на Коста Кирков, нејзин брат, еден од славните гемиџии.

Кон оваа плејада борци со пушка и со перо се приклучува и Коце Венов со својот директен ангажман во револуционерното движење, но и со книжевната дејност. Имено, Венов во 1965 година ќе го заврши својот роман со наслов „За народ загина“, епско платно за настаните и личностите кои му претходат Илинден. Овој роман не бил објавен, а Тоциновски врши кус преглед на неговата структура. Идентична судбина имаат и романите на Васил Ѓоргов, а ова прашање се разработува во студијата „Низ литературните страници на Васил Ѓоргов“. Станува збор за романите „Царот е гол“, „Делби“ и „Рани“ кои останале во авторовата заоставштина. За крај, во книгата ни се предочува студија со податоци за Димче Тоциновски, еден неистражувачки писател, поет и драмски автор од педесеттите години на 20 век чиј живот завршува уште пред да почне - на 24 години.

„Борците со пушка в рака истовремено се борци и со пишаниот збор“, потенцира Тоциновски. Ова е книга, значи, за Македонците кои за слободата се бореле со пушка, но и со збор.

(Авторот е постдипломец на Филолошкиот факултет)